

Próbuj! Jajellouškes
Kra ków
Sw. Aug 19

טשענסטאכאווער

צאָנסטען-מייז פון זיילענע-מייז
פון זיילענע-מייז פון זיילענע-מייז
פון זיילענע-מייז פון זיילענע-מייז

פרישע יארן פרייענע
רעקאָרד פון זיילענע-מייז
פון זיילענע-מייז פון זיילענע-מייז

פון זיילענע-מייז פון זיילענע-מייז
פון זיילענע-מייז פון זיילענע-מייז
פון זיילענע-מייז פון זיילענע-מייז

פרייטאג פ' תשא י"ט אדר א' תרצ"ה. 4.45 ליכט-צינדען. Piątek, d. 22 lutego 1935

ראַנהוואָנונג.
דעם בעסטען דאנק דריקען מיר אויס דעם ה' **לייבל קאָץ** פאר דער טישלעך-ארבייט, וואס ער האט אויסגעפיהרט אהן געלד פאר אונזער געז. די פערזאָלונג פון „תומכי עניים”.

DR.
ELJASZ WINER
N. MARJI PANNY № 6.
telefon: 23-93.
przyjmuje w godz od 9—10^{1/2} i od 4—7.

Poszukiwana
ekspedjentka
obeznana z branżą galanterijną
Wiadomość w redakcji dla R

Tańców: modnych, zwykłych
wyucza w kompletach, oddzielnie
baletm. K. KOSTECKI,
ul Waszyngtona 6.
Zapisy na kursy codziennie od 10 rano do 9 wiecz.
Opłata niska.
פראקטישע לעקציעס יעדען שבת פאר יודישע געזעלשאפט אנהויב 8 אויפער.
לעצעס טונק-שלאגערס. צוגענגליכער אַנצאָל.

FARBIARNIA, PRALNIA CHEMICZNA
„KRYSZTAŁ”
ul. Berka Joselewicza 2.
מיר נעמען אָן צו האַשען קראַגענס מיט לאַנג-דויערענדע שפּיגעל-גלאַנץ, אויך נעמען מיר אָן **כעמיש** צו רייניגען און צו פאַרבען אלע אַרט קליידער.
ספעציאַליטעט: 1) פאַרבען לעדערנע קורטקעס, 2) רעטשירען (ארויסנעמען פלעקען און האַשען). אַכטונג: פלעקען ווערען אַרויסגענומען אויפ'ן אָרט.

דעם טיפּעסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער מיטגלידער ה' **דוד באַנקהאַלטער** צוליב דעם פריה-צייטיגען טויט פון זיין טאָכטער
פערל יאָדאַנאווסקאַ נ"ע
המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערזאָלונג פון דער געז. „תומכי עניים”.

דעם טיפּעסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער מיטגלידער ה' **שמעון מענדיל פּעיסאַק** צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון זיין טאָכטער
קלאַראַ נ"ע
המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערזאָלונג פון דער געז. „תומכי עניים”.

Głęboko wstrząśnięci przedwczesnym zgonem
b. p. Klary Pejsakówny
zasyłamy p. M. PEJSAKOWI słowa serdecznego współczucia.
Współpracownicy firmy „Express...”

ווילנער אָפּערעטען-טרופע
בראש מיט: נחמה, ווינטער, קדיש, חאש.
קינאָ „אַטלאַנטיק”
נאָר 3 פאַרשטעלונגען
פרייטאָג, ד. 22 פּעברואַר 9 אָווענד
ווערט געשפּילט צום ערשטען מאל אויף דער היגער ביהנע די גרויסע דוּשאָו. אָפּערעטע מיט 20 נומערן געזאַנג, וואָס איז געגאַנגען אויף אלע אייראָפּעאישע ביהנעס מיט גרויס ערפּאָלג
דער אַמעריקאַנער ליטוואַק
אין 2 אַקטען מיט עפּילאָג פון י. ליעש. מוזיק: אַלשאַנעצקי.
שבת 3-20 נאַכמיטאַג
ווערט געשפּילט דער לעצטער שלאַגער פון דער יודישער ביהנע מיט 20 נומערן געזאַנג
מאָטקע פּוין סלאַבאָדקע
אין 2 אַקטען פון קאַלאַמאַוויטש, מוזיק: רומשינסקי.

שבת 9 א זיגער אָווענד
צום ערשטען מאל אויף דער היגער ביהנע די לעבנס-פּיעסע מיט געזאַנג
אין 2 אַקטען מיט א פּראָ-לאַג פון י. סעגאַל.
נחת פּוין קינדער
צום שלום א טרופּרין פּאָוין צוליב: א גרויסער געזעגנונגס-קאַנצערט א. ב. „פּוין כל-טוב”.
רעזיטער: קדיש. אַנסאַמבל לויט א. ב. א. אידינא, ש. בליאכער, א. גראַדנער, טעכנישער לייטער: ראַבין.
אייגענע מוזיק, רעקוויזיט, קאַסטומען. קאָדיש, מ. ראַבין, ע. רייכער, ג. שאַפּיראַ.
בילדעטען שוין צו בעקומען אין דרוקערי פון ה' באַטשאַן.
דער זאַל איז גוט בעהייצט. די אָרדנונג איז זאָרגפּעליג געוויכערט.

ראַכעלאַ ריפּשטיין אַשר בלום
חתונה געהאַט
טשענסטאָכאָו, אין לויט 1935.
צו דער חתונה פון אונזערע פריינד **ראַכעלאַ ריפּשטיין** מיט **אַשר בלום** אַ האַרציגען מוז-טוב און אייביגע צופרידענהייט ווינשען
יְהוָה שְׂשֵׁע־נְבֵרַג און פּרוי, יוסף געלבער און כלה, יורל וואַרידלאָווסקי און פּעלאַ כאַסקלעוויטש.
מזל-טוב צו דער חתונה פון אונזער מיטטער ה' **אַשר בלום** מיט פּריל. **ראַכעלאַ ריפּשטיין**.
זאָל אייער צוקונפט זיין אַ גליקליכע און צופרידענע.
פּנחס לעווענשטיין און הירשל ווייסמאַן.

ברכת מו"ט לבית להבניו חיים ישראל ולדובסקי לשיאיו עם ב"ל
הנה וינריך יאה רעוא שוויגס יעלה יזה ויזכו לבנות ביתם על הרי ציון וירושלים ברוח תורה ועבודה.
הועד והסתדרות של תנועת תורה ועבודה, ציניסטוחוב.

Z okazji zaręczyn naszej kochanej przyjaciółki p. **MANI ZALCMAN** z p. **JÓZEFEM GELBARDEM** życzymy różowej przyszłości.
Bala, Sola, Chaim i Heniek.

בברכת מוז-טוב אנו מברכים את הכרזו **אַבראַם וויינריט** לרגלי נשואו את חברת לבו **רחל פּרינץ** מבוטלויק. תהיה דרכם מוצלחת וטובה בשושים ותזכו לבנות את ביתכם במדינה על שני גדות הירדן, ב"ב תל-חי!
ברית הציונים הרביוניסטיים, ברית תרומפלדור, ברית עבודה מנורה, ועדת קרן תל חי ציניסטוחוב.

צו דער חתונה פון פּריל. פּאַלאַ עפּעלבוים מיט ה' נאַטעק שטשעקאַץ אַ האַרציגען מוז-טוב און אייביגע צופרידענהייט ווינשען
הענין האַכערמאַן און פּרוי, מאַכל פּאַליוואַדאַ און פּרוי.

וויכטיג פאַר שלאַסער און מעטאַלוואַרען-פאַבריקאַנטען
מיר עמפּפּעהלען ערשטקלאַסיגע גערויטשלאַזע אויף טריבען לויפּענדע **שנצל = בוינער = מאַשינען**
אין ראַט-גוס הי אויך אין קוגעל-לאַגער מיט בעוועגליכען טיש און 2 באַקען-פּיסטער פאַר קראַפּט-בעטריעב זעהר פּרעציוז אויסגעפיהרט און צו מעסיגע פּרייזען.
Odlewnia „WULKAN”
Częstochowa, Tartakowa 31—37, tel. 13-93.

דעם טיפּעסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חבר **אַבראַם פּעיסאַק** צוליב טויט פון זיין שוועסטער
פּריל קלאַראַ נ"ע
המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערזאָלונג פון מאלער-צען.

אונזער ברידער-טאָכטער **פּעלאַ שאַיאַ גלאַחנא** צו איהר חתונה מיט ה' **וואַלף רובין** גליק און ערפּאָלג אין זייער נייטם לעבענס-וועג ווינשען:
יוסף און רעניאַ שאַיאַ, וויעלן.
צו דער חתונה פון פּריל. **תמר ערליך** מיט ה' **וואַלף קרועפיצקי** ווינשען אַ גליקליכען לעבענסוועג
יעקב סלמינסקי, יהודה דאָוידאוויטש, מרדכי ברוזשנינסקי, יצחק לעוואַקאוויטש, גבריאל קאַניאַרסקי, וויעלן.
וואַלף קרועפיצקי און **תמר ערליך** צו איהר חתונה מיט גליק און אימערדויערענדעם צופרידענהייט ווינשען אויך:
גיטל און משה ראָזענזאָפּט אַסתר ליטמאַנאוויטש און טאָכטער, וויעלן.

סאַלאַ עפּשטיין הירש לייב בורשטינסקי
תנאים געשריבען
אין לויט 1935. דאַלאַכוב
צו דער תנאים פון אונזער ליעבער טאָכטער און שוועסטער **סאַלאַ מיט ה' הירש לייב בורשטינסקי** אונזערע האַרציגעס ברכות און אַ גליקליכע צוקונפט
די עלטערן און שוועסטער בינה.
מזל-טוב און מיט גליק ווינשען מיר אונזער ליעבער זון **הירש לייב בורשטינסקי** צו זיין תנאים מיט פּריל. **סאַלאַ עפּשטיין**.
דאַלאַכוב. די עלטערן.

אַ האַרציגען מוז-טוב און אַ בליהענדע צוקונפט ווינשען מיר אונזער ליעבער שוועסטער און שוועגערין **סאַלאַ** צו איהר תנאים מיט ה' **הירש לייב בורשטינסקי**.
הירש עפּשטיין, פּרוי און קינדער. **יהיאַל עפּשטיין**, פּרוי און קינדער.
צו דער תנאים פון אונזער ליעבער ברודער און צ. שוואַגער **הירש לייב בורשטינסקי** מיט פּריל. **סאַלאַ עפּשטיין**
אונזערע האַרציגעס גליקאוונשען און אַ בליהענדע צוקונפט ווינשען
שלמה יהונתן בורשטינסקי און אַדעלאַ אַלעקסאַנדראָוויטש. דאַלאַכוב.
מזל-טוב דיר ליעבע שוועסטער **סאַלאַ**
צו זיין תנאים מיט ה' **הירש לייב בורשטינסקי** זאָלען אונזערע עלטערן פון אייך נחת האַבען.
הלל עפּשטיין, פּרוי און קינדער. **בערלין**.

צו דער תנאים פון אונזער ליעבע שוועסטער און שוועגערין **סאַלאַ עפּשטיין** מיט ה' **הירש לייב בורשטינסקי**
אַ הערצליכען מוז-טוב און אַ הערליכע צוקונפט ווינשען
משה עפּשטיין, פּרוי און קינד.
מיט נחת אונזערע ליעבע עלטערן צו דער תנאים פון אונזער שוועסטער און שוועגערין
סאַלאַ מיט ה' הירש לייב בורשטינסקי דעם יונגען פאַר אַ בליהענדע צוקונפט.
יוסף עפּשטיין, פּרוי און קינד.
צו דער תנאים פון פּריל. **סאַלאַ עפּשטיין** מיט ה' **הירש לייב בורשטיין**
אַ האַרציגען מוז-טוב און די עלטערן מיט נחת ווינשען
שלמה ריכטער און פּרוי, **יעקב איזשביצקי**.

Z intencji zaręczyn naszej koleżanki **SALI EPSZTAJNÓWNY** z p. **H. L. BURSZYŃSKIM**, życzymy szczęścia i pomyślności.
Sala Laskierówna
Sabina Wajngartenówna.

אונזער חשוב'ן וויצע-פרעזעס ה' **אַבראַם עפּשטיין** און פּרוי צו דער תנאים פון זייער טאָכטער פּריל. **סאַלאַ מיט ה' הירש לייב בורשטינסקי** אונזער האַרציגעס מוז-טוב, דעם יונגען פאַר אַ בליהענדע צוקונפט.
פּערוואַלטונג פון „הכנסת אורחים” אין טשענסטאָכאָו.
אַ האַרציגען מוז-טוב אונזער חשוב'ן פּערוואַלטונגס-מיטגליד ה' **אַבראַם עפּשטיין** און פּרוי צו דער תנאים פון זייער טאָכטער **סאַלאַ מיט ה' הירש לייב בורשטינסקי** דערלעבט פון זיי מיט נחת
פּערוואַלטונג פון „בית לחם” אין טשענסטאָכאָו.
דעם חשוב'ן וויצע-פרעזעס, מיין פריינד **אַבראַם עפּשטיין** און פּרוי צו דער תנאים פון זייער ליעבער טאָכטער **סאַלאַ מיט ה' הירש לייב בורשטינסקי** דעם האַרציגעס מוז-טוב יצחק מענדיל עפּשטיין און פּרוי פּרעזעס פון „הכנסת אורחים”.

רי פּויריש-פּאַלעסטינישע האַנדלעס-קאַמער
אין וואַרשאַ אָרדענט איין
2 ספּעציעלע אויספּלוגען נאָר אַרץ-ישראל אויף פּוירים
דעם 26 לויט און 12 מערץ.
איינשרייבונגען נעמט אָן און אינפאַרמאַציעס ערטיילט אין טשענסטאָכאָו
י. טשענסטאָכאָווסקי, 3 אלעז 61 נא

"אביסל מעהר פערנאטווארטליכקייט"

(אנ'ענטפער דעם ה' א. ווייס.)

איצט אַ פּאָר ווערטער וועגען די שטעפער. דאס פאך ליגט אינגאנצען אין יודישע הענד און ווי אזוי האנדלען לען בנוגע זיי די זידע מעגאנזערס? נאכ'ן פערפליכטען זיך צו געבען די אַנגעוויזענע מייסטערס, וואס זענען בערעכטיגט צו פיהרען ווארטשטאטען און טראָץ דעם, וואס די מאַגאזינערס זענען בלדדאָהט צו בעצאהלען שטראָף פון 100 ביז 500 גילדען פאַר געבען אַרבייט די יעניגע, וועלכע פיהרען אונ-לעגעלע ווערקשטאטען, לייפט מען דאָך צו יונגעלעך, וועלכע מאַכען מיט 20 גר. ביליגע די פאַר. און דעם יודי-שען מאַגאזינער אַרט נישט, וואס די זעלבע לעגעלע שטעפער-מייסטער געהן פשוט אויס פאַר הונגער.

איצט אַ פּאָר ווערטער וועגען דעם צי מען דארף בעקמפען די אונלעגע-לע ווערקשטאטען. איך זאָג קאָטענגא-ריש יאָ, ווייל די אונלעגעלע ווערק-שטאטען מאַכען פון אונז אַ תל און ווייטער קאָן עס אזוי נישט געהן, מיר מוזען זיין פערנאטווארטליך פאַר אונ-זערע קינדער זיי ווילען נישט, אָז פרעמדע בעלי-טובות זאלען זיי געבען אין פאָושעכע שולען, אדער אנדערש-וואו אַ שטיקעל ברויט אָדער מילך, זיי ווילען, אָז זייערע עלטערן, וועלכע הא-רעווען פאַר זיי, זאלען זיי עס קאנען געבען. עס זענען אויך פעהרען געזע-לען, וועלכע, קומענדיג אהיים נאך דער ארבייט ביים מייסטער, נעמען זיי אַן אַרבייט און מאַכען עס פאַר נישטיגע גראַשענס, אין דער צייט, ווען די לעגאלע ווערקשטאטען וועלען מיט פערלענטע הענד און וואַרטען אויף עולם הבא.

לויט ה' ווייס קומט אלזאָ אויס אזוי אַז דער יודישער מאַגאזינער, וואס איז נישט ווערען זיך צו פערנעמען מיט'ן פאָך, מעג טהון וואס ער וויל און דאן פון דער צווייטער זייט - האט אַלע רעכט דער געזעלען מיט'ן לערן-ינגעל און דער בעל-מלאכה זאל דאס אלץ צוקוקען און שוויגען. איהם וועט נאָר זיין ערלויבט אויסצוגעהן פון הונגער און זיך דערווארטען אויף עקסמיסיעס.

איהר, יודישע מאַגאזינערס זענט אין אַלעם שולדיג און דעריבער מוזען מיר אָנגעמען אלע מיטלען צום קאמף גע-גען די אונלעגעלע ווערקשטאטען אפילו ווען ס'וועלען דערפון א סך ליידען.

העניך פרייזערמויער

אַלס מיטגליד פון ווירטשאפטליכען קאָמיטעט פון דער קעלצער וואַיע-וואדזשוואו שטעל איך פעסט, אָז עס איז נישט ריכטיג, דאס דער קאָמיטעט איז געשאפען געווארען אויסשליסליך צו בעקמפען די אונלעגעלע וואַיע-שטאטען; דער יעצטיגער ווירטשאפט-קאָמיטעט איז אבער בעשאפען געווא-רען, נאָר כדי צו פערבעסערן די לעגע-אין פאָך.

איצט וועגען דער איבערפראַדקציע אין פאָך: פון וואנען אייגענטליך נעמט זיך דאס? לויט מיין מיינונג איז עס אַזוי, אין אונזער פאָך למשל, וועלכען מיר ביידע פערטרעטען, איך און דער ה' ווייס, האט מען פריהער למשל גע-צאהלט 7 גילדען פון אַ פאַר, אַזוי, אָז אַ בעל-מלאכה האט סערווינט ביז 35 גילדען אַ וואַך. היינט אָבער ווען מען נעמט 2.50 פאַר אַ פאַר, מוז מען מאַ-כען לכּל הפחות פון 2 ביז 3 פאַר אַ טאָג, כדי מען זאָל דאס זעלבע פער-דיענען. און אויב ביי די אַמאָליגע פערדינסטען האט מען קום געקאנט אַדורכלעבען בדוחק, טאָ ווי אַזוי קאן מען היינט לעבען פאַר די יעצטיגע פערדינסטען, מוז מען דאך אַרבייטען אַ סך, איז במילא דאָ אַנאָיבפערפאַ-דוקציע.

זייט אויפריכטיג, ה' ווייס האט זייט זיך מודה, אָז דעם דאזיגען כאַפּס הא-בען געמאכט נישט קיין אַנדערע ווי די יודישע מאַגאזינערס, ווייל די קריסט-ליכע מאַגאזינערס צאהלען נאָך ביז'ן היינטיגען טאָג איבער 4 זל. פאַר אַ פאַר און אויב דאס איז ווייניג, וועל איך נאָך דערצהלען, אז אין דער צייט, ווען די שטאַדטישע שוסטער געהן אויס פאַר הונגער, ערלויבען זיך די יודישע מאַגאזינערס צו פערפלייצען די דאַרפישע שוסטער מיט אַרבייט און דוקא נישט קיין יודישע שוסטער. דאָן נעמען זיי אויך אַן רעפערציעס, מיט וואס מען נעמט שוין אַוועק דאס לעצ-טע ביסען ברויט פונ'ם יודישען שוס-טער.

אנב, זאל מיר ערלויבט זיין אויפ-מערקזאַם צו מאַכען, אָז די שיקלעך, וואס די פאָושעכע שולע האט צו-טיילט פאַר די אַרימע קינדער, זענען אויך געמאכט געווארען ביי נישטי-דישע שוסטער און דאָ קומט ה' ווייס און ער שטעלט זיך גראָד אָב אויפ'ן פינטלעך יוד.

שטיצט די געז. "תומכי עניים"!

פון דער געזעלשאַפט "תומכי עניים" (גוט-שבת-יודעלעך) טיילט מען אונז מיט, אָז פערג. שבת איז פערטיילט געווארען איבער 500 קילאָ ברויט, חלות און אַנדערע פראַדוקטען צווישען מער ווי 300 נויטבעדערפליגע, בכבוד'ע פא-מליצס.

די פערזאָלונג פון דער געזעלשאַפט מאַכט גלייכצייטיג אויפמערקזאַם, אָז די פראַדוקטען, וואס ווערען געזאַמלט, גענוגען נישט פאַר די נצרכים, וואס נויטיגען זיך אין שטיצע און די געזעלשאַפט איז געצווינגען יעדע וואַך צוצוקויפּען אַנ'פיר 150 קילאָ געבעקס, כדי צו קענען בעזאָרגען אַלע נויטבע-דערפליגע, וועקענס צאָהל טאָ וואַקסט כסדר, ווייל כמעט יעדען טאָ ווענדען זיך צו דער געזעלשאַפט פעראַרימטע בכבוד'ע בעלי-מלאכות און הענדלער, וואס געפינען זיך אין א געדורקטער לעגע.

די געז. "תומכי עניים" ווענדעט זיך דעריבער צו דער גאַנצער היגער יודי-שער בעפעלקערונג מיט א הייסען אַפעל, אָז קינער זאָל נישט פעהלען צווישען די פראַדוקטען-שפּענדער און יעדער זאָל לויט זיין מעגליכקייט, מיטהעלפען צו לינדערן די נויט פון אונזערע בכבוד'ע אַרימע ברידער, אַגוירענדיג צווישען בעקאנטע און קרובים לטובת דער געז. "תומכי עניים".

קאָמוניקאַט פון דער י. ג. פ. ל.
די י. ג. פ. ל. אַרגאַניזירט קורסען פון דער ענגלישער שפראַך, עספּעראַנטאָ ווי אויך גימנאַסטיק אונטער דער אָנפיהרונג פון רוטינערטע כוחות.

נאָנטערע אינפארמאַציעס אין סעק-רעטאַריאַט טעגליך פון 9 ביז 10 א זיגער אַווענד.

מיר מוזען האָבען אַ יודישען לאָווינג אין מאַגיסטראַט.

דישען לאָווינג, וועט דאס זיין ממש אַ קאטאסטראָפּע פאַר'ן יודישען טשענ-סטאָו. דעריבער מוזען אין אינטע-רעס פון יודישען כּלל, בעזייטיגט ווע-רען אַלע מניעות, וואס קאן צופיהרען צו דער צושפּליטערונג פון די יודישע שטימען.

מיר ווילען נישט אָנווייזען, ווער עס דארף זיין די פערזאָן פון לאָווינג, יעדענפאַלס דארף דאס זיין א מענטש, אַנאָנאָהענגיגער, וועלכער זאל זיין מרצה לקהל און קאנען ערפולען די אויפגאַבען, וואס דאס יודישע טשענ-סטאָו און וועט פון איהם פערלענגען.

מיר זענען זיכער, אז ביי א גוטען ווילען, וועלכער מוז זיין אין דעם פאָך, וועט די יודישע רעפּרעזענטאַטאָן אין שטאַדט-ראט זיין ווירדיג און פערגע-טען אַלע אונזיניגע מחלוקת, און האַבען אין זינען די אחריות פאַר דער יודי-שער בעפעלקערונג.

מיר אַפּעלירען דעריבער, אין נאָמען פון יודישען טשענעסטאָו, צו די יו-דישע ראַטמער, זיי זאָלען בעזייטיגן אַז זיי זענען ראו ווא פערנעמען די דאָזיגע אַמטען, און דאס יודישע טשענעסטאָו האט זיי אָנגעטרויט.

אַנאָייהייטליכער יודישער פראַנט אין שטאַדט-ראט - דאס איז דער גע-באָט פון דער שעה. זאלען מיר אויף איין מינוט פערגעסען וועגען פאַרטייא-שע אַמביציעס, וואס מאַכען חרוב דאס יודישע לעבען.

אַנאָייהייטליכער יודישער פראַנט אין שטאַדט-ראט - דאס איז דער גע-באָט פון דער שעה. זאלען מיר אויף איין מינוט פערגעסען וועגען פאַרטייא-שע אַמביציעס, וואס מאַכען חרוב דאס יודישע לעבען.

דער איינפלוס פון וועטער אויף קראַנקהייטען.

טיום, אַרטערעס און פראַדאָרע. עס זענען פעהרען אַ סך מיטלען צו פער-לייכטערן און צו היילען קראַנקהייטען נור ליידער זענען פעהרען ווייניג אַזעל-כע, וואס זענען אַ דאָנק ויער געלונ-גענער פער איינגונג און צוזאַמענשטעל-אַמבעסטען ווירקזאַם.

טאַגלעכע טאַבלעטקעס, ווערען אָנגע-וונדעט ביי רעוואַטיוס, אַרטערעס, גריפע, פערקיהלונג, וועטהאַגען אין די געלענקען און אין מוסקלען אויך ביי דער אַזוי אָפטער ברעכענדיג אין די פינגער, פערבינדען מיט קאָפּ וועטהאַג.

פאַר קינדער אַללפּערטרעבאָר Mydlō Bebe frotmana

אייניגע קראַנקהייטען קען מען דרייסט אָנרופּען סעזאָן-קראַנקהייטען, ווייל זיי ערשיינען רעגולער אין געוויסע צייטען פון יאָהר און זייער פערשפרייטונג פערקלענערט זיך אָדער פערשווינדט אַפילו אינגאַנצען מיט'ן אָנקומען פון אַנאָדערע צייט פון יאָהר, אַזוי ווי מאַזלען און פּאַקען זענען צום ביי-שפיעל, טיפישע פריהלינגס-קראַנקהיי-טען און מאַלאַריע אַ זומער-קראַנקהייט - אַזוי ווידער פערשפרייטען זיך גריפע און דיפטעריע איבערהויפט אין הערבסט און ווינטער. אין דער דאָזיגער צייט אויך לאָזט זיך שטאַרק פיהלען רעוואַט-יוויס.

אויף וויפיעל עס איז געווען שער-ליך די דאזיגע צושפליטערונג בעת די וואהלען, וואס האט געברענגט שאדען דעם כּלל און אויספירדעם נאך אריין-געבראַכט פירוד הלכות און שנאת חנם, קאן דאס נאך שדליכער זיין איצט, אינערהאלב דעם שטאַדט-ראט גושא, אויב ס'זאָל נישט קומען צו א פערזייניגטען יודישען פראַנט בנוגע דעם יודישען לאָווינג.

דער מיטעל צום ציעל...

קריינער פערלעטאַן. בראַנפען. אַ סך האָבען גאָר תרעמות, הלימאי איך האָב זיי נישט געבעטען אויף דער שמה.

ווער איך דאָך ערשטוינט, וואָס פאַרא מוז טוב, וואס פאַרע שמחות האָב איך דאָס געמאַכט? זעה נאָר, זעה נאָר ווי ער מאַכט זיך גאַפּעוואַטע, וואָס הייסט? אייער טאַכטער האָט דאָך חתונה גע-האַט! וואָס, חתונה געהאַט, ווען, מיט וועמען? און נישט ענטפערענדיג קיין וואָרט, לויף איך אַהיים. ווער האט חתונה געהאַט? - שריי איך נישט מיט מיין קוץ. וואָס איז דאָס פאַרע חתונות אויף אייערע קעפּ, פון וועלכע דער טאַטע זאָל אפילו נישט וויסען, און דער עיקר, וועלכע פון איין האָט חתונה געהאַט איך - שפרינגט אַרויס די יוגנטע - איך, טאַטע, האָב חתונה געהאַט. וואָס - עפען איך אַ פאַר-אוי-גען - די גאָר, וואָס, מיט וועמען? ווען? און אַז יאָ חתונה, טאַרען שוין קיין עלטערען דערפון נישט וויסען? עס איז אַ פּיקציע - ענטפערט זי - מיר האָבען כּלומרט חתונה געהאַט, פאַקטיש אָבער בין איך ווייטער אַ מיי-דעל. און באַלד ערקלערט זי מיר די גאַנצע געשיכטע, באשר אוי און אַזוי, זי שטרעבט צו פאַהרען קיין אַרץ-ישראל און אַזוי ווי זי האט נישט בע-קומען קיין סערטיפיקאַט, איז אַרויס אַ בפעעהל פון דער אַרגאַניזאַציע, אַז דער און דער בחור, וועלכער האט יאָ בעקומען אַ סערטיפיקאַט, זאָל כּלומרט חתונה האָבען מיט איהר, מיין טאַכטער,

זאָגט מיר מוז טוב, מיין טאַכ-טער האָט חתונה געהאַט - אַט מיט אַזאַ פּומן איז צו מיר אַריין מיין שכן גרונם פּליטאַל.

אַזוי - זאָג איך - אדרבה, זאָל זיין מיט מוז, איהר זאָלט פון זיי האַ-בען נחת. איהר זאָלט...

- אַך וואס רעהט איהר אַ ספּאַ-דעק - האַקט מיר איבער מיין שכן - ווער האָט חתונה געהאַט? הלאו וואָלט דאָס אַזוי געווען, וואָלט איך געווען דער גליקליכסטער טאַטע אויף דער וועלט, נאָר ליידער איז עס נישט אַזוי.

ד"ה זי האָט יאָ חתונה געהאַט און זי איז פאַרט נישט קיין חתונה-געהאַטע.

- אדרבה - טענה'ס - מיין שכן - זעצט אייך און הערט וואָס איך וועל אייך דערצהלען, וועט איהר האָצען אַ בעגריף, וואָס דאָס זענען אַזוינס היינטיגע צייטען און היינטיגע קי-נדר:

ווי איהר ווייסט, האָב איך גאַנצע דריי טעכטערלעך, איינע עלטער פון דער אַנדערער, און מיין איינציגע שטרעבונג אויף דער וועלט איז זיי חתונה צו מאַכען; דאמאלס וואָלט מיר אַראָב אַ הויקער פון קאַפּ, וואָס קומט אָבער אַרויס, אַז קרעט ים-סוף איז געווען אַ שפּילעכעל געגען חתונה מאַ-כען אין די היינטיגע צייטען אַ טאַכ-טער. איז יענע וואָך קום איך אין שטיבעל צום דאָווענען, ניט מען מיר אַב מוז טוב, און די מתפללים ווילען נישט אַנדערש, נאָר איך זאָל געבען

לען זיי האָבען, פראַקט פשוט - אַ פאַר גילדען פאַר דער אינסטיטוציע.

היינט עס, אז איינגאָרדנען אַ יודישע פאַרשטעלונג איז נישט מעהר ווי אַ מיטעל צום ציעל, און ווי ס'ווייזט זיך אַרויס, איז גאָר דער ציעל נישט דערנרייכט געוואָרען, ווייל קיין געלד איז נישט פערדינט געוואָרען, און ס'איז נאר געבליבען דער בלויער מיטעל.

כאַטש, אז מען וויל צוריקשמוטען, איז אין אזא פאל דער מיטעל שטאַרקער פאַר'ן ציעל, ווייל סוף-כל-סוף זענען צו-ליב דעם ציעל דאָס מאָל אפילו אַזעלכע „הויכואלגעבארענע דאַמען און הער-רען" דערווייל געווען אויף אַ שבער יודישער פאַרשטעלונג; פאַקטיש אָבער איז עס נישט מעהר געווען ווי אַ מי-טעל אָהן ציעל.

נעהמען מיר ווידער די באַקסער-סעקציע פון „מכבי", וועלכע האלט, אז איהר ציעל איז צו בעקמפען אַ צווייטע דרוזשינע און זיך אַרויסצווויי-זען פאַר אַ גוטע, שטאַרקע מאַנשאַפט. ווען זי אַרדענט אָבער איין אַ באַקס-מעטש בלויז צווישען אייגענע, ווי למשל, כלייונער מיט בינדער'ן אָדער זילבערבערג מיט א צווייטען יאָט פון „מכבי", איז דאָס שוין נישט קיין ציעל נאר אַ מיטעל - דעם עולם צו פער-אינטערסירען און איהם צו ווייזען, אַז טאַמער איז נישטא זיך צו שלאָגען מיט אַנדערע, שלאָגט מען זיך אליין...

אַט דאָס איז אויך נישט קיין ציעל, נאָר בלויז אַ מיטעל...

דאָן, ליעבער פריינד, קאָן איך אייך ווייזען אַ גאַנצע רייה פילאַנטראַפישע, קילטערעלע און אפילו פאַליטישע אינ-

סמאל

יוסף שאץ, יידישן.

וואס וועט זינגען?

דער פלעביסציט, וואס דארף פאר- קומען דעם 24 ד. ח. אוישען די מיט- גלידער פון „הסתדרות העובדים“ אין ארץ-ישראל, דארף דעצידיירען וועגען דעם גורל פון שלום-אַבמאך, וואס איז געשלאסען געווארען צווישן בן-גוריון און זשאבאטינסקי אין לאנדאן.

זעהט אויס, און דער שלום-אַבמאך צווישן די צוויי עקסטרעמע פארטיי-ען, וואס איז אויפגענומען געווארען מיט אַזוי פילע פריידן און צופרידענ- הייט אין דער ציוניסטישער וועלט, וועלכע האט דערין געזעהן אַ סוף פון די שווערע קאנפליקטען און אַנאַטאָמישע פון קאָנסאַלידאַציע פון אַלע ציוניסטי- שע כּחות-האט אַרױסגערופּען אַ שטורם פון פּראָטעסטען מצד אַ טײל פון די פּערברענטע פּאַרטיי-חברים פון בײדע צדדים, וועלכע קענען נישט אַבער- טראָגען די „חרפה“, דאס אין מאַכע פּרטיס האט אײן צד נאכגעזעען דעם צווייטען.

דער אַלס פּערראַט. אָבער דאס איז נאר מינס אַ איני- דיציע און מסתמא ווייסען זיי בעסער וואס זיי טהון און ווי עס זאָל נישט ציט אַ וויכטיגע בעדייטונג פאַרן שלום, רוהם און אַרדנונג אין ציוניזם און יעדער אויפריכטיגער ציוניסט ווארט אָב מיט שפּאַנונג דעם גוטען אויס- גאַנג.

אָבער נאָך ווײזען זיך סימפּטאָמען, וואס געבען אַ גרונד צו זיין זעהר בעאויגניגט וועגען דעם אויסגאַנג פון פּלעביסציט.

עפּעס איז זעהר פּערדעכטיג די כּוואַליע פון שארפע אַרטיקלען, זאגאר מיט בעלידיגענדע אויסדרוקען געגען דעם רעוויזיאניזם, וועלכע האבען זיך לעצטענס בעוויזען אין דער ארץ- ישראל'דיגער ארבייטער-פרעסע, וואס דאס האט שוין געגעבען שטאַף פאר אַנקלאָגעס און קאָנפּליקטען.

מרדכי קויפּמאַן.

פון אַ בעגעגניש. „מאַסקאַלען“ און פּערנאַסען זײער בלוט אויף די שלאַכט-פעלדער פאַר דער ווי- דעראויסלעבונג פון פּוילען אַלס זעל- בסטשענדדיגע מלּוּכּה, אבער דאס האט זיך מיט איהם נישט אָנגעהערט.

ס'האט איהם באַלד בײם אָנהויב אָנגעהויבען ענג ווערען אין דעם איי- גענעם אויסגעלעבטען שטאַט, ווי אויף אַ פרעמדער חתונה האט ער זיך אַרומ- געדריקט אין זײן היינטעליכער שטאַרט פּוילען. אַ בענקשאַפט האט איהם אַרומ- גענומען נאָך די פּערגאַנגענע אַלטע צײטען פון ווײלעהעלמ'ען און אין אַ געוויסען פּריהמאַרגען האט ער איינגע- פאַקט די זאַכען, מיטגענומען דאס ווייב און קינדער און געפאַהרען קײן דײטש- לאַנד—זײן צווייט פּאַטערלאַנד.

דאס נייע פּאַטערלאַנד, דײטשלאַנד, האט איהם אָבער אויך נישט אַויסגע- נומען מיט קײן אָפּענע אַרעסט, ווי ער האט זיך געהאַט פּריהער פּאַרגעשטעלט, אַנדערע צײטען, אַנדערע מענשען האט ער שוין דאַן געטראָפּען, „זײן“ בע- ליעבטער קײנער ווײלעהעלם האט אָב- געריכט גלּוּת, אַבער אַלע, אין אַלע שטעט, האט ער בעגעגענט יודען, וועלכע האַנדלען און וואַנדלען, מאַכען גוטע געשעפטען, זענען זעהר גוטע קויפּלייט, דאס אַלץ האט איהם שטאַרק אויסגעצוגעט, דענערווייט, ער האט זעהר נישט ליעב די זשידקעס, אומע- טום זענען זיי, אומעטום שפּאַרען זיי זיך. איהם, פּראָנצקאַוויאַק, וועלכער האט אין זײן אַלטער היים געהאַט איי- גען פעלד און זיך נעלעבט אַ רוהיג צופּרידען לעבען, איז געבן איצט אויס- געקומען שווער צו אַרבייטען אין דײ- טשלאַנד.

וואַלעריאַן פּראָנצקאַוויאַק אַלס עמיגראַנט.

נאך דעם דאָזיגען מיסערפּאָלג אויף דעם געביעט פון מסּהר, ביטער עני- טוישט אויף די דײטשען, איז ער אַרי- בער דעם רהיין אויף דער פּראָנצוווי- שער זײט, געוואַנדערט, געזוכט און ענדליך געפונען אַ מקום - מנוחה אין דער שטאָט ראָדאָ, בײן לײַזן, וואו ער האט 10 יאהר געאַרבייט אין די בעריהמטע זײדען-פאַבריקען פון זשי- ליע. אין דער זעלבער צײט האט ער אויך דאַ נישט אויסגעהערט צו טרוי- מען פון האַנדלעל, אויב נישט ער, זאָל כאַטש זײן אונטערגעוואַקסענער זעהן זיך דערמיט פּערנעמען.

דער שטאַט פּאָנ'ם יוד האט איהם געבן אויך דאַ פּערפּאַלינגט, נישט גע- לאָזט איהם רוהיג שלאָפּען, עפּיס האט ער געהערט, אַז אין דער שטאָט זע- נען פּערהאַנגען בײז אַ צוואַנגיג יודען, וועלכע זענען אַלע סוחרים און טרוי- קאַטאַש-פאַבריקאַנטען און דריי פון זיי זענען זאָגאַר גרויסע פּאַבריקאַנטען, וועלכע בעשעפטיגען אַבער הונדערט פּראָנצוווישישע אַרבייטער מיט אייגענע פּרעכטיגע שפּאַציר-אויטאָס. דאס האט אידם פּערביטערט זײן לעבען, מיט בלוט האט ער שוויט גערעדט וועגען זײ. ער האט קײנעם פון זיי זאָגאַר קײן איינציג מאָל פאַר די אויגען נישט געזעהן, ווײל ערשטענס איז אונטענגליך דאָרט צו דערקענען אַ יוד לײט דער נאָז, ווי להבדיל, דאַ אין פּוילען, ווײל יעדער צווייטער פּראָנצוווי זעהט אויס ווי אַ יוד—אין צווייטענס, האט ער זיי גאַרנישט געוואַלט זעהען, ער האט מורא געהאַט פאַר אַ האַרץ-אַטאַק...

אבער דאס, וואס איין צד, די רע- וויזיאניסטען, האבען ערלעדיגט, אַזוי ווי עס פיהרט זיך אין אואלכע פאלען דורך אַ קאַנפּערענץ, צווינגענדיג די היץ-קעס זיך אַנטערצווארפן דער מערהייט און דער אַבמאָך איז ראַטי- פיצירט געווארען, איז אָבער בײם צוויי- טען צד, בײ די מאַפּײ, די זאָך נישט געאַנגען אַזוי פשוט. דער כּעס און צאַרן געגען דעם, פּעררעטער (בן- גוריון'ען געמײנט), וואס האט זיך אוועקגעזעט בײ אײן טיש מיט אַ „שוואַרצען פּאַשיסט“ און „פּעראַשאַכער“ די אַרבייטער-אינטערעסען, איינגעהע- דיג אויף דעם „חרפה'דיגען“ פּונקט, אַז בײ סכּסוכים צווישען אַרבייטס-גע- בער און נעמען, זאלען נישט דעצידי- רען שטיינקען, נאר אַרבייטראַזש, אַ בוררים-געריכט — די ראָזויג אױפּער- גונג איז אַזוי ווייט דערגאַנגען, אַז עס האט געמוזט דערגעהן צו אַ פּלעביסציט, אַז די חברים זעלבסט זאלען זיך אַרױסאַגען פאַר אַדער געגען.

אין כּשעצמא, פּעראַשאַכער נישט דעם אויפטהו פון אַ פּלעביסציט בײ אואלכע פראגען: מען קאן דאס פער- שטעהן בײ אַ מעריטאָריאַלער פּראגע א. ד. גל. אַז עס זאַל בלייבען אַזוי ווי די מערהייט זאָגט זיך ארויס, אָדער אויך אין אנדערע ענינים, דאָרט וואו עס איז דאָ אַ רעגירענדע קראַפט, וואס זאָל די מינדערהייט צווינגען זיך אונטערצווארפן אָבער דאָ, אויב אַ קאָנסערוועטען קען נישט צווינגען מיט- גלידער זיך אַנטערצווארפן דעם בע- שלום, וועט קײן פּלעביסציט אויך נישט העלפען און ווי זער פּלעביסציט זאַל נישט אויסשפּאַלען, זאלען מיר זאגען 70 פאַר און 30 געגען, וועלכע די 30 זיך נישט אינטערעגען און ער אַבמאָך וועט ווייטער דורך זיי פּעראַכט ווע- זען.

ווען פּוילען איז אויפגעשטאַנען תּחילת- המהיט און אויך פּוילען, האט זיך אונזער פּאָן פּראָנצקאַוויאַק אָנגעהויבען פיהלען עפּיס נישט מיט אַלעמען. ס'האָט איהם, דעם גוטען ענדעקישען „פּאַטריאַט“, נישט געשמעקט די אַרדנונג פון דער פּוילישער מאַכט, ספּעציעל דאָן, ווען ס'האָט אַנגעריהרט זײן קעצענע. ער האט זיך דאס קײנמאַל נישט געקענט פאַרשטעלען, אַז ווען ער וועט לעבען אין זײן אייגענעם פּוילען, וועט ער אויך דאַרפן צאָהלען שטיינערען און מווען אויספיהרען אַלע פּליכטען, וועל- כע עס לייגט אויף איהם אַרויף די פּוילישע מלּוּכּה אַלס אויף איהר ביר- גער. ניין, אויף אַז צרה האט וואַלע- ריאָן זיך גאַרנישט געריכט; אַז ער זאָל דאַרפן געבען אַזאַ קרבן זײן פּויליש פּאַטערלאַנד, ווי צאהלען פּערישענע שטייערען — אויף דעם האט ער נאָר- נישט געוואָרט. ער האט עפּיס דאָרט געהערט וועגען די פּוילישע לאַנגאַנען וועלכע האבען זיך געשלאָגען מיט די גלּבּי א ווערטפולע קראַפט אין ציו- ניזם, עס זאלען זיך ווידער בענייען די מלחמות און איומרייטיגענישען, און עס פּרעגט זיך: וואס וועט זיך- געפן צו וועט זענען די ביידע קלייפּה פון פּאַרטיי האָס און שנאה אַדער עס וועט זענען דער שכל, דער וואונש פון שלום, דער נאַציאָנאַלער אויפבו- אינטערעס.

מען מיר געענטפערט, אַז ער לייגט אויף אַ גריפע, כּהאַב געוואַלט זיך זעהען מיט אַ בעקאַנט מיידל, איז זי פּליצליך קראַנק געוואָרען אויף אַ גרי- פע. אַזוי האָב איך געהאַט אויף שריט און טריט, וואו כּהאַב זיך נאָר גע- ריהרט, האָב איך זיך אָנגעשטויסען אויף דער מאַדערנער גריפע-קרענק, איין נוצען וואַלט נאָר געקענט בזמן הזה ברענגען די גריפע, זי וואַלט געקענט דענען אַלס תּירוץ פאַר אַלע בעלי-חובות, בעת מען קומט צו זיי מאַנהען אַ חוב... עס איז היינט די אמת'ע, מאַדערנע קרענק.

פון אַלע פּערגאַנגענע צײטען, ווען מען זעהט, אַז פון אַלע אַנשטאַט דעם, וואס פּריהער האבען פון אַזאַ חתונה עטליכע יודישע פּאַמיליעס געהאַט פּרנסה, נעמען עס היינט צו די באַהנען, רעסטראַציעס, האַטעלען א. ד. גל.

די מחותנים ברענגען זיך גאַרנישט איין, פּערקעהרט, עס קאַסט זיי אַ סך טייערער און די כּפּרה זענען מיר-די- בדחנים כּלי-זמרים א. ז. וו. איך מײן, אַז ער איז נעבען באמת גערעכט...

וואָס געהערט וואָס געזעהן.

מיט מזל געפּוירען געוואָרען... שײן לאנג האָט מען אין אַנווער שוואַרט פּרופּירט צו גרינדען אַנאַ- טיילונג פון דער אַזוי-געוועזענער „עת לבנות“ גרופּע און עס האָט זיך נישט איינגעזעפּען. אמת, ס'זענען געווען אַזעלכע, וואָס האָבען סימפּאַטיזירט מיט דער דאָזיגער זיכטונג, זיי האָבען אָבער נישט געהאַט די דרייטטיקייט עס צו טהון, און כּווייז? אפּשר אַ- כּפּן זיי אַזײן נישט געוואוסט מיט וועמען זיי זאָלען האַלטען: מיט דעם „על המשמר“ אָדער כּפּײן „עת לבנות“ דערווײל האָבען בײ אײנז געהאַט די אויפּגייהאַנד די „על המשמר“ ניקקעס און דאָמינירנט ווענען אַלע ציוניסטישע און נישט ציוניסטישע ענינים, לעצטענס אָבער אַרױסגעטרעטען לבנות“ זענען ענדליך אַרױסגעטרעטען פון וואַרשאווע צ. ק. און לעאַליזירט געוואָרען אַלס אַ בעזונדערע פּאַרטיי, האָט מען אָנגעהויבען שמועסען, אַז אויך אין טשעכענאַקאָו וועט געזעפּענט ווערען אַנאַטײלינג, נאָר פון די אַלע יריד האָט זיך אויסגעלאָזט אַ חלום. ענדיג אָבער האָט מען דאָך די אַב- טיילונג געעפּענט און זי שײן לעאַלי- זירט און איצט וועט מען זעהן, ווער עס זענען די ציוניסטען, וואָס זענען

נישט צופּרידען געווען מיט'ן צ. ק. און פּונדעסווועגען נישט געהאַט דעם מוט אַרױסצוטרעטען געגען. אַזאַ ציוניסטישע יודען, איך קען אײך מעלדען, אַז צו די פּערשידענע ציוניסטישע גרופּירונגען, וואָס מיר פּערמאַנען אין טשעכענאַקאָו, איז צו- געקומען נאָך אײן גרופּירונג, ס'האָט לאָנג געווערען, אָבער זי איז פּאַרט מיט מזל געבױרען געוואָ- רען.

מאָדערנע קרענק. גלײכער וואַלט געווען אינגאַנצען גישט צו שרייבען וועגען קראַנקהייטען, איבערהויפט וועגען אַזאַ חולאַת, וואָס איז אַנשטעקענד. אויב אָבער איך שרייב יאָ וועגען דעם, איז עס דער- פאַר, ווײל איך האָב געוונטערט הייט איך געהאַט פון איהר צרות, איך מײן די גריפע, וואָס איז היינט די מאַדערנסטע קרענק און — ס'איז אין בית, אשר אין שם אַ גריפע-קראַנ- קער.

יענע וואָך איז דאָס געווען, כּהאַב געדאַרפט האָבען איינעם פון אַנווערע מען מיר אַרױסגעפּוילען, אַז דער ער- לינג איז אַ גריפע, בין איך אַוועק צו אַ צווייטען, אָנגעמען אַ חוב, האָט

פון אַלע פּערגאַנגענע צײטען, ווען מען זעהט, אַז פון אַלע אַנשטאַט דעם, וואס פּריהער האבען פון אַזאַ חתונה עטליכע יודישע פּאַמיליעס געהאַט פּרנסה, נעמען עס היינט צו די באַהנען, רעסטראַציעס, האַטעלען א. ד. גל.

די מחותנים ברענגען זיך גאַרנישט איין, פּערקעהרט, עס קאַסט זיי אַ סך טייערער און די כּפּרה זענען מיר-די- בדחנים כּלי-זמרים א. ז. וו. איך מײן, אַז ער איז נעבען באמת גערעכט...

פון אַלע פּערגאַנגענע צײטען, ווען מען זעהט, אַז פון אַלע אַנשטאַט דעם, וואס פּריהער האבען פון אַזאַ חתונה עטליכע יודישע פּאַמיליעס געהאַט פּרנסה, נעמען עס היינט צו די באַהנען, רעסטראַציעס, האַטעלען א. ד. גל.

די מחותנים ברענגען זיך גאַרנישט איין, פּערקעהרט, עס קאַסט זיי אַ סך טייערער און די כּפּרה זענען מיר-די- בדחנים כּלי-זמרים א. ז. וו. איך מײן, אַז ער איז נעבען באמת גערעכט...

פון אַלע פּערגאַנגענע צײטען, ווען מען זעהט, אַז פון אַלע אַנשטאַט דעם, וואס פּריהער האבען פון אַזאַ חתונה עטליכע יודישע פּאַמיליעס געהאַט פּרנסה, נעמען עס היינט צו די באַהנען, רעסטראַציעס, האַטעלען א. ד. גל.

די מחותנים ברענגען זיך גאַרנישט איין, פּערקעהרט, עס קאַסט זיי אַ סך טייערער און די כּפּרה זענען מיר-די- בדחנים כּלי-זמרים א. ז. וו. איך מײן, אַז ער איז נעבען באמת גערעכט...

פּאַרוואָס אַזוי שפּעט?

די פּאַרשטעלונגען פון אידאָ קאַמיני- סקא זענען באמת געווען וואונדערבאַר און דער עולם איז געווען בעניינטערט אָבער פּאַרט בין איך נישט געווען צו- פרידען און מסתמא אויך אַ סך בעזוי- כּער און דאס נאָר דערפאַר, הייל די פּעראַנשטאַלונגען ענדיגען זיך שפּעט אין דער נאַכט.

פּאַרוואָס מוז זיך אַ יודישע פּאַר- שטעלונג אָנהויבען נאָך 10 אַ זייגער אַווענד, אַז זי זאָל זיך דאַרפן ענדי- גען האַלב 2 בײנאַכט?

פּאַרוואָס אַזוי שפּעט? איך זאָג דאָס אַקעגען דעם, וואס די וואָך האבען מיר דאָ ווידער די הער- ליכע טרופּען פון קישיכאַש און איך ראָט זיי דעריבער, אַז זיי זאלען זיך בעמיהען די פּאַרשטעלונג אָנצוהויבען

פּאַרוואָס אַזוי שפּעט?

די פּאַרשטעלונגען פון אידאָ קאַמיני- סקא זענען באמת געווען וואונדערבאַר און דער עולם איז געווען בעניינטערט אָבער פּאַרט בין איך נישט געווען צו- פרידען און מסתמא אויך אַ סך בעזוי- כּער און דאס נאָר דערפאַר, הייל די פּעראַנשטאַלונגען ענדיגען זיך שפּעט אין דער נאַכט.

פּאַרוואָס מוז זיך אַ יודישע פּאַר- שטעלונג אָנהויבען נאָך 10 אַ זייגער אַווענד, אַז זי זאָל זיך דאַרפן ענדי- גען האַלב 2 בײנאַכט?

פּאַרוואָס אַזוי שפּעט? איך זאָג דאָס אַקעגען דעם, וואס די וואָך האבען מיר דאָ ווידער די הער- ליכע טרופּען פון קישיכאַש און איך ראָט זיי דעריבער, אַז זיי זאלען זיך בעמיהען די פּאַרשטעלונג אָנצוהויבען

פּאַרוואָס אַזוי שפּעט?

די פּאַרשטעלונגען פון אידאָ קאַמיני- סקא זענען באמת געווען וואונדערבאַר און דער עולם איז געווען בעניינטערט אָבער פּאַרט בין איך נישט געווען צו- פרידען און מסתמא אויך אַ סך בעזוי- כּער און דאס נאָר דערפאַר, הייל די פּעראַנשטאַלונגען ענדיגען זיך שפּעט אין דער נאַכט.

פּאַרוואָס מוז זיך אַ יודישע פּאַר- שטעלונג אָנהויבען נאָך 10 אַ זייגער אַווענד, אַז זי זאָל זיך דאַרפן ענדי- גען האַלב 2 בײנאַכט?

פּאַרוואָס אַזוי שפּעט? איך זאָג דאָס אַקעגען דעם, וואס די וואָך האבען מיר דאָ ווידער די הער- ליכע טרופּען פון קישיכאַש און איך ראָט זיי דעריבער, אַז זיי זאלען זיך בעמיהען די פּאַרשטעלונג אָנצוהויבען

צו דארף די יודישע געזעלשאפט פאר לאנד-

קענטניש זיין א מאסען-ארגאניזאציע?

(סוף)

איז תמיד אהענגיג פון די סאציאל-ווירטשאפטליכע בעדינגונגען פון די בעזונדערע לענדער. דאס דאווען קען מען אמבולאנט טען זעהן אויפ'ן ביי-שפיעל פון רוסלאנד, וואו די ווירט-שאפטליכע אפגעשטאנענקייט און פא-ליטישע רעאקציע האבען אונטערגליד געמאכט דאס אויפבויען פון א מאסען-טוריסטיק.

די טוריסטישע געזעלשאפט אין דעם צארישען רוסלאנד האט אין דער צייט פון איהר גלאנץ - פערטאג צעעהלט 3000 מיטגלידער. די טוריסטיק אין דעם דעם צארישען רוסלאנד, פונקט אזוי ווי קולטור און בילדונג, איז געוועזן א פרויוועלעניע פון א קליין הייפעל אויס-דערוועהלטע (פערטראטער פון דעם פריצים און מיטפולסטע-קלאס).

די פעברואר און אקטאבער-רעוואלוציו-ניס האבען פון גרונד געענדערט דעם צוזאמענשטעל פון די געזעלשאפטליכע פחות אין רוסלאנד. סוף יאהר 1934 האט די צאהל מיטגלידער אין דער טוריסטישער געזעלשאפט געענהעלט 1 מיליאן. דער אנטויל פון די פרויען אין דער טוריסטישער געזעלשאפט איז סא-וועטען-רוסלאנד וואקסט כסדר. דער אנטויל פון דער יוגענד אין דער טו-ריסטישער געזעלשאפט איז סאָוועטען-רוסלאנד וואקסט כסדר. דער אנטויל פון דער יוגענד אין דער טוריסטיק נעמט אויך אן א מאסען-כאראקטער.

דאס איז א רעזולטאט פון דעם צו-טרוי, וועלכען די טוריסטיק האט זיך צוואָרבען ביי דער סאָוועטישער גע-זעלשאפט, א דאָק דער פרוכטבארער אַנגעשטרענגטער אַרבייט, וואס איז געווארען אויף א דירעקטען אינטער-סאָנטען אופן א טרענער פון וויסען און קולטור צווישען די ברייטע מאסען.

לאַנדקענטניש און טוריסטיק - דאס זענען צוויי וויכטיגע געביטען פון קול-טורעלער פריזערישער אַרבייט. לאַנד-קענטניש, דאס איז איינע פון די שטאַרקסטע בעוועגונגען צו פערטועל-שאפטליכען און הויבען דעם קולטור-לען ניוואָ פון די ברייטע מאסען. יע-דער קאָן דאָ געפונען אַן אַנלעהן פאַר זיין זעלבסטבילדונג און אַ פּעלד פאַר אויסצודונג פון זיין שטעפערטישער ענער-גיע און טעמפערמענט אויפ'ן בעסטען אופן.

פריה, כדי זיי צו פערענדיגען וואס פריהער, ווייל זיי גרויסער עולם בע-זוכער געהן נישט אין יודישע טע-אָטער, נאָר צוליבען דעם, ווייל די פאַרשטעלונגען ענדיגען זיך אזוי שפעט. כ'רעד שוין נישט פון פוילישע טע-אָטער, וואו יעדע פאַרשטעלונג ענ-דיגט זיך אַמפּעסטעטענס האַלב 11. דאס יודישע טעאָטער קאָן זיך צוליבען די אויסערליך-שווערע בעדינגונגען דאס נישט איינערדען, אָבער ביי א גוטען ווילען קאָן מען פאַרט ענדיגען פריהער. ה' כאָדאָ איז אין אַפּאָזיציע. די היגע לינקע פ. צ. האבען צוזא-מען מיט די איבריגע פּאָליטישע אַר-איניען איינגעארדענט אַ פּראָטעסט-מיטינג געגען די רדיפות פון אַ הייפעל אַוואַנטוריסטען אויף דער יודישער שפּראַך אין א"י. האבען פערשידענע רעדנער גערעדט וועגען דער גרויסער עולה און האבען גלייכייטיג פאַרגעלייגט אַ פּראָטעסט-רעוואָלוציע. בעת אָבשר מען איז געקו-מען צו דער אָבשטימונג גיט זיך אַ הויב אויף אַ יוד מיט אַ כּמעט גרויער באַרד און שרייט אויס: "איך וויל די אַפּאָזיציע". איך קוק זיך איין אין דעם יוד, יא, ער איז עס, אונזער אַלטער בעקאָנטער כאָדאָ, וועלכער טראָגט זיך אַהערען לאַנג אַרום מיט'ן געדאַנק פון יאָהרען אַ

פ. בלומענקראַנץ.

פענאָמען-נאַפּי צען.

1.

פרייליין דאָקטאָר, רעפּארטאָש-פיעסע אויסגעפירט דורך א. קא-מינסק און אַנסאַמבל. מיר מוזען זיך מודה זיין, אַז הע-רענדיג וועגען ווייזען עפּיס פון דער וועלט-מלחמה, טראָץ איהר ווייטערדי-גער טעמאטישער אַקטיוועיטעט, רופט עס אַרויס ביי אונז אַ געוויסען ווי-דערווילען.

נאָך דער גרויסער מלחמה-ליטערא-טור מיט באַרביס'ן, רעמאַרק'ן, רענע'ן, צווייג'ן און אביגדור המאיר'ן אין דער שפּיץ (אנב: מיר דערמאנען בכיוון דעם וואונדערבארען מלחמה - דערצעהלער המאירי, וועלכער איז לידער וועניג בעקאַנט דעם יוד. עולם); נאָך די צעהנדליגער באטאליטישע און שפּיא-נאָזש-פילמען בראש מיט גרעטא גאר-בא, מאָרלעך דיטריך און האַלאָרעס דע-ריאַ; נאָך די סצענישע אויפפיה-רונגען, ווי "דער סוף פון די וואַנדע-רונגען" פון שערין'ן, "סערושאַנט גרי-שא" פון צווייג'ן א. א. - גלויבט זיך נישט, אַז מ'וועט וועגען דער ראָיווער, הגם גרעסטע טראַגעדיע פון די לעצ-טע יאָרהונדערט (אָדער הונדערטער)

הערען אַ ניי, מיטרייסענד וואָרט. און דער דאָזיגער ווידערווילען וואָלט אין אַ געוויסער מאָס בעקערפּעטיגט אפילו נאָכ'ן זעהן זיין אנב, שטאַרקע פיעסע, פרייליין-דאָקטאָר. ווארום די אַלע שוויינערייען, צביעות, שמוך, זע-נען דאָך אונז שוין בעשריבען און גע-וויזען געוואָרען. דאָס שיטען אויף דער סצענע איז אונז שוין אפילו אַ היבש ביסל פערמאוסט געוואָרען (און נאָך אזוי נישט "בעטעמט" שיטען, ווי אויף דער גערעדטער אויפפיהרונג: אָדער מ'האַט געהאַקט מיט אַ שטיק האַלץ אין דער פּאָדלאָגע, וואס האָט געדאַרפט אימיטרען מאַשין-געוועהר, אָדער מ'האַט געשאַסען מיט טראַפ-שאַקעס פשוט אין אויער אַריין... הגם מיר זענען נישט דאָס אויסען, ווילען מיר פונדעסטוועגען אנב-אורחא בע-מאַרקען, אַז ס'וואָלט גאַרנישט גע-שאַדט, ווען מיר וועלען זיך לערנען שיטען אין טעאַטער ביי די גוים...

אין זייערע טעאַטערען). ווייטער: די הינטער-קלייסען מאכנאָציעס זענען אונז שוין אויפגעדעקט געוואָרען; די אבסאָלועט אונברחמנות-דיגקייט איז אונז געוויזען געוואָרען; די מלחמה "פּיאָנאָפּיע" איז אונז ענטדעקט גע-וואָרען. מיט איהן וואָרט: מיר האָבען זיך אָנגעזעטיגט מיט די גרויליקייטען פון דעם וועלט-שגענורי הוהר. אָבער - און דאס איז די פּערדיגסט פון א. קאָמינסקאָן - וואס זעהנדיג זי שפּילען פּענעטע מען אין די אַלע בעוואָרענישען, אונזער ווידערווילען איז באַלד פּערשוואַנדען געוואָרען

2. שטאַט-טעאַטער. פרוי אין איהר מיראָן, שטיק אין 3 אַקטען פון ס. קערושינסקי. רעזשי און אינ-סענעוואַציע: א. גאַל.

מיט סאַטיספאַקציע שטרייכען מיר אונטער, אַז דער דיר. א. גאַל האָט איבערגעבאַרעט די ליניע, אויף וועל-כער ער האָט אַנגעפאַנגען צו געהן (אָזוי האַט מען יעדענפאַלס געקענט דרינגען פון די לעצטע אויטפיהרונגען) און צוויקנענען זיך צו דער אַרבייט, געפּענדיג אונז איצט איינע פון די אינטערעסאַנטסטע פאַרשטעלונגען פון לויפענדען סעאַן, דאס איז קעדושיני-סקים פיעסע: "פרוי און איהר טיראַן". קעדושינסקי ווייזט אונז אין דאָזי-גען פּיין געבוירטען און אינטערעסאַנטען שטיק אַ רייה היינטיגייטע מענשען און צווישען זיי צוויי פרויען, וועלכע

ליבען דעם זעלבען מאָן. איינע אַ גע-בילדעטע, אַ כּלומרשע עמאַנציפּירטע און בעפּרייטע פון מענער-איינפלוס אין אַ צווייטע אַ נאַטירליכע אהן דער עמאַנציפּאַציע-צביעות. עס קומען פאַר אַ נאַנצע רייה קאַנפּליקטען צווישען די דאָזיגע צוויי פרויען, במשך פון וועלכע דער מחבר מאַכט אונז אַ קווער-שניט פון דער פרויען-פּסיכיק, ווייזנדיג דערביי די נאַרישקייט פון דער ווייבערישער עמאַנציפּאַציע-פּראָ-זעלאָניע, אויב אַ מאָן קומט נאָר אין בעטראַכט...

כדי אונטערצושטרייכען דעם דאָזיגען געדאַנק ווערט געוויזען אין דעם שטיק נאָך אַ דריטע פרוי (די ראַל פּיהרט אויס טאַראַווסקאַ, אנב אַ פּיינע אַקטאָריין), וועלכע האַלט אין איין פּרעדליגען וועגען דער געמיינהייט און נידערטרעכטיגקייט פון די מענער און פּערנעסעט אין אַלעס, טרעפּענדיג זיך מיט איהר בעקאַנטען פון 20 יאָהר צו-ריק. צווישען די איבריגע טיפען גע-פונט זיך אויך... אַ סעקוועסטראַטאָר (ערשטקלאַסיג געשפּילט דורך מאַרטי-קאַ). דער מחבר רעכענט זיך אָן מיט די בעאַטע און מאַכט פּיעל טרעפּלי-כע בעמערקונגען, וואָס רופּען ארויס הייטעריקייט ביים עולם.

אָבער נאָך וואס מאַריך זיין, עס איז שווער און צוועקלאָז איבערצוגע-בען דעם אינהאַלט, מיר ווילען נאר זאָגען, אַז די דאָזיגע פיעסע, אין וועלכען ס'געהן אַדוואָך אַ גאַלעריע פּיין געשניטע טיפען, איז מיט טאַ-לאַנט און חוש פאַר דער סצענע קאַנ-סטראַוירט און דער עיקר עס שטעלט פאַר אַ שטיק צאַפּעלדיג לעבען, אַ שטיק אונזער לעבען.

אָבער דאס איז נישט אַלץ! די גאַנצ-קייט - מוז מען צוגעבען למען האַמט-איז ערשט געשאפּען געוואָרען אַ דאַנק זאָרגפּאַלטיגער רעזשי און גע-שטאַטונג פון א. גאַל, ווי אויך באַמט פּיין-שפּיעלען פּונג'ס אַנסאַמבל און בפרט פון די מענער.

טאַקאָרסקי, דער ניי-אַנגאַזשירטער אַקטאָר איז-ווי מיר האָבען שוין בע-מערקט-אַנערנסטער כּוּח. ער האַט זיין שווערע ראַל געשפּילט מיט פּערשטענד-ניש און קולטור. אויך די שווישפּילער: בראַדזשיקאָוסקי און מאַלינאָוסקי הא-פּראָטעסטירט מיט זייער דורכגע-טראַכט שפּילען. וואס איז נוגע די הויפט-שפּילערניס: ה. לאַפּישנסקאַ און א. ראָדאַ, הגם זיי האָבען אונז נישט איבערצייגט ווי די מענער, איז יעדענפאַלס געווען אויך ביי זיי בולט דער ערנסטער צוגאַנג און טראַקטירונג פון די ראַלען. קורץ: אַ פּיינע, אינטערעסאַנטע, זאָרגפּעל-טיג אויפנעמפּהיטע זאָך, וועלכע דאַרף דורך אַלע סאַטעט-ליבאַבער געזעהן ווערען.

פאר מייע אונגען דאס קינדער-פּנימ'ל פון דעם דאווען אומגליקליכען מיי-דעלע, וואס איז געקומען בעטען א שטיקעל ברויט פאר איהר הונגעריגער פאמיליע.

האַנדעלעק". נישט איינמאָל איז שוין אויסגעקו-מען צו שרייבען וועגען דעם דעגענע-ריטען אינדיווידיאַום "האַנדעלעק", וועלכער שטעלט זיך אַוועק אין מיטען דער אַלע און העצט געגען יודען און רעדט גלאַט נבול-פה. די פּוילישע צייטונגען האָבען זאגאַר אויך שוין געשריבען וועגען דעם "האַנ-דעלעק" און פונדעסטוועגען האַט די מאַכט גארנישט געטהאן איהם צו מא-כען אונשעדליך. דער דאווער "האַנדעלעק" ווערט אָבער פון טאַג צו טאַג אַלץ שעדלי-כער. כ'רעד שוין נישט, וואס מיט זיי-גע רייד, רייזע ער אויף די נידעריגע אינטעלעקטעלע פון דורכגעענדע כּוּל-י-גאַנעס, נאר ער בעליידיגט אויך די עפענטליכע מאַראַל, רעדענדיג אועלכע מיאוס'ע רייד, אַז אַ קאָזאַק קאָן רויט ווערען, דערביי פּערשטעפּעט ער יונגע מיידלעך אויף אַ העסליכען אופן. ס'וואָלט שוין צייט געווען, אַז די געהעריגע מאַכט זאל זיך פּאַראַיניטע-רעטירען און אונשעדליך מאַכען דעם מנוול-דיגען "האַנדעלעק". סמאָל

הער נאָר דו, שעהן מיידעלע... כאָן נישט אריבערגעהן צום טאַג-אַרדונג כאָזאָ נישט בעריהרען ענינים, וועלכע טרייסלען אויף ביז דער טיפ-פּעניש פון דער נשמה.

די נויט אין דער יודישער גאַס איז אונגעווער גרויס און וואס אַמאַל-פּער-פּעסטיגט זי זיך אַלץ טיפּפּער און שטאַרקער. די "תּומכי-ענינים" געזעל-שאַפט טהוט דעריבער אַהן צווייפעל אַ גרויסע הומאַניטאַרע אַרבייט, טיי-לענדיג יעדען שבת פאַר דריי הונדערט בכבוד'דיגע סטודענטעס חלונ, ברויט און אַנדערע פּראָדוקטען.

די דאווען געזעלשאַפט בענוצט זיך נישט בלויז מיט דעם, וואס זי נעמט צונויף, ווייל לידער בעקומען זיי נישט אַוויפּערל וויפּערל זיי דאַרפּען אַוועק-געבען און דעריבער זענען זיי גע-צווינגען יעדע וואָך צוצוקויפּען אַ גרוי-סע צאהל חלות און ברויט. זיי מוזען זיך דעריבער שטאַרק אַנשטרענגען, כדי די נויטיגע פּראָדוקטען צו פּערשאַפּען. וועט איהר דאָך טענה'ן, דאס מען דאַרף נאר אַזוי פיל צוטיילען וויפּערל זיי נעמען צונויף, וועל איך איך דער-צעהלען אַ קליינעם פּאַקט: עס איז געווען פּרייטאַג-פּאַראַכאַט פּרעזעס פון די "תּומכי ענינים", ה' באַשאַפּען, אַ שעהן מיידעלע, מלא חן און מיט פּייסע אונגען בעט זי זיך

A. PILGER, CZĘSTOCHOWA
ul. Piłsudskiego № 3 Telefon 23-22.

סקלאר פון פאפיר, שרייב-מאטעריאלען
פאר ביורא און צייכונגן

נעמט אן אלערארט דרוק - און איינפירער - ארבייט
צו זעהר ביליגע פרייזען.

שנעלע און סאלידע בעדינגונג.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe
„JAKOB GUTMAN” SPÓŁKA AKCYJNA
Oddział w Częstochowie, Piłsudskiego 35.

Poleca ze składu:
Żelazo handlowe, przemysłowe i budowlane
Belki żelazne (tregry)
Blachę i bednarę
Rury gazowe, wodociągowe i kotłowe.

ideałem palaczy są qilzu
TYTONIOWKI
żadać wszędzie

ראטעוועט דאס געזונד!
א קראנקער מאגן איז אפט די סיבה
פון מערשידע קראנקייטען

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera
זענען א גוט מיטלע צום רעגולירען דעם מאגן, זיי
בעווייזען אקטורקייטעס און זענען א מילד נאטירליך
אפטייל מיטלע. בעווייזען די פולקומע סובסטאנצען,
וועלכע פארמישטן דעם ארגאניזם.

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera
ווערען געברויכט ביי קראנקייטען פון דער לעבער,
נירען, גאלטשיינער און מערדען, ווערען גערן גענו-
מען דורך די קראנקע.

OGÓLNOZWIĄZKOWE
ZJEDNOCZENIE DLA
HANDLU Z CUDZOZIEMC
MOSKWA, KUZNECKI, MOST 14

אנהייבונגען אויף אלע שטערס פון סאן-רוסלאנד
אויף **„טאָרסן”** נעמט און:

Bank Gospodarstwa Krajowego, Pow.
Bank Kredytowy S. A., Tow. „Hias”
w Warszawie, Powsz Bank Związko-
wy, Bank Handlowy, Bank Związku
Spółek Zarobkowych, P. K. O., Oddz.
Banku Drezdeńsk, w Gdańsku, w

Biuro Posyłek אין B-cia Pakulscy
ווערט - בריקט נעמען אן אלע פאסט-אשטען.
פון רעזעמבער א בערלינגער פרייזען-הנחה אויף די אימפארט-און
עקספארט-סחורות פון „טאָרסן”.
אינפארמאציעס זענען אלע דערמאנטע אינסטיטוציעס און:
Przedst. Handlowe Z. S. R. H. w Polsce, Koszykowa № 4. tel. 9-58-83

פאנגיסטען, וואס גיט די גארנטיע, אז
אז די פערמעסטונגען וועלען שטעהן
אויף א הויכען ניווא.
דער אינטערעסאנטער מעש, וואס
וועט בעשטעהן פון 18 פערמעסטונגען,
וועט פארקומען שבת, דעם 23 ד. ח.
7 אווענד אין לאקאל פון „מכבי”, קא-
טעראלנא 13.
פון א. ס. ק., „בליסקאוויצא”.

פארהערדיג נאך קראקע אויפן צווי-
שענסטאדטישען מעש קראקע-ווארשא,
וועט קינפטיגע שבת וויילען אין טשע-
סטאכאו די פינג-פאנג-רעפערענצונגען
פון דער הויפט-שטאט אין צוזאמען-
שטעל: יעזערסקי, וויינשטאק און פינג-
קעלשטיין, וועלכע קעמפען מיט די
אָרטיגע ערשטקלאַסע מאנשאפטען
„בליסקאוויצא” און „מכבי”.
די געסט האבען הינטער זיך א גאנ-
צע רייה סקצעסען. צווישען אנדערע
האבען זיי לעצטענס בעזעצט 5:3 די
רעפערענצונגען פון קראקע, אין וועל-
כער עס האבען געקעמפט דער מייסטער
און וויצע-מייסטער פון פוילען.
די 3 פינג-פאנגיסטען, וועלכע קומען
נאך טשענסטאכאו, געהערען צו דער
פוילישער עקסטרע-קלאַס.
וויינשטאק איז געווען גענומען אין
בעטראכט ביים צווייטשטעלען די פוילי-
שע רעפערענצונגען-מאנשאפט אויף די
וועלט-מייסטערשאפטען אין לאַנדאָן. ער
איז גישט געסאהרען בלויז צוליב מאַג-
געל פון פאנדען. אויך יעזערסקי און
פינקעלשטיין זענען ערשטקלאַסע פינג-
פאנגיסטען.

האלא! וויעלן און אומגענעד!
איך מאך בעקאנט די געהערשע קונדשאפט, דאס
איך האב געשענט א נעשעפט פון מערשידענע
קאָסמעטישע אַרטיקלען מיט א זעהר
רייכען אויסזעהל צו צוגעבליבע פרייזען.
מיט אטונג איצעק שייקעוויטש
קאליסקא 4, אין טויער.
איך בין רעדוירט געווארען פון מיינ לאנגיהרי-
גער בעשעפטיגונג ביי די אויסטאָסען און בעט די
ווייטע בעשעפטיגונג מיך צו שטיצען דורך געבען
מיר צו לייזען.
אטונג וויעלן! צום קומענדיגן טאָגן איז אונזער
מאָלער - וואַרשטאָט
פערזעהן מיט די מאָדערנע און שענסטע, ניי-
עסטע מוסטערן, סאָלידע אויסזעהלונג צו גאנץ
ביליגע פרייזען.
געברידער דאָוידאָוויטש, וויעלן.

ווייעלן!
דאָמער-פאַלסטענס, קאַסטיומען א. ד. גל.
פיהרט אויס לויטן לעצטען שטייט און פאַסן
די דאָמער-שניי-**דאָמבראוויצקי**
ווייעלן קאליסקא 1.
צו גאנץ מעסיגע פרייזען.

פאַרבעררי און כעמישע וועשעררי

„BENETA”

ב. יאָסעלעוויטשאַ 11
(געגענאָיבער דעם געוועלכע פון דער
קאַפּעל-שטראַסע)
אונזער דער לייטונג פון אַנאַסטאָלענט פון
דער כעמישער אינדוסטריע - שולע אין וואַרשא
מיט לאַנגיהריגע פראַקטיק
ספעציאַליטעט:
1) פאַרבען לויט מוסטערן,
2) דעטאָשירען (אַרויסנעמען סעלעקטן אָהן וואַשען
אויפן אַרט),
3) כעמיש רייניגען און פאַסטיגען קאַפּעלעווען,
4) וואַשען שטייפע מענער-וועש מיט אַ
דויערהאַפּטען שפּיגעל גלאַנץ.
די פרייזען בעדייטענד ערנדיריגט.

Nauczycielka gimnazjalna
języka polskiego
udziela lekcji pojedynczo w kom-
pletach w zakresie 8-iu klas;
uczy dorosłych wyrobowaną
metodą. Ceny przystępne.
Wiadomość w redakcji.

Angielski francuski niemiecki
Opłata przystępna.
Kancelaria Kursów: **ALEJA № 20**
(tel. 10-78)
przyjmuje zapisy.
Kier. Kursów
Leon Wajnsztok
abs. Uniwers. Parysk.

Kino „LUNA”
געניאל קונסטווערק פון רעזשיסער
וואַז-דיק

ESKIMO
אין דער הויפט-ראַל:
מאַלאַ
דער שענסטער מאַנסביל
פון צפון
און זיין פאַרשטערקע דאַרטוק.
שבת און זונטאָג מיטאַג-פאַרשטעלונגען
Wyspa Skarbow.

ATLANTIC
אַגראַדאָוו 14.
גרויסער דאָפּעלער פראַגראַם
POGROMCY PRZESTWORZY
מיט וואַלדאַס בערערי אין קל. געבלי
אין די קאַמעדיע
Harry jest głodny

צענטראַלער יודישער האַנדווערקער-פערבאַנד אַבט. אין טשענסטאָכאָוו.
שבת, 7. 2 מערץ פונקטליך 6 א זיינער
7 אָווענד אין צווייטען טערמין אין אייגענעם לאַקאַל
אלעע 12 קומט פאַר
די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג
טאַג-אַרדנונג: 1) ערעפנונג. 2) וואַהל פון א פאַרויצער. 3) לעזען דעם פאַר-
יעהריגען פראָטאָקאָל. 4) טעטיגקייטס-בעריכט. 5) קאסע-בעריכט. 6) בעשטע-
טיגען דעם בודזשעט אויפן יאהר 1935. 7) וואהלען פון א פערוואלטונג.
8) פרייע פאַרשלאגען.

צו אַלע קאַנפּעקעיע-מאַגאַזינערס

מיר ווענדען זיך צו אַלע מאַגאַזינערס, אָו זיי זאַלען זיך האַלטען אין
צוגעשיקטען אַקאָלינק 3. פ. ה. 34/211 פון 10/12 1934, וואס איז צוגעשיקט
געוואָרען אין סחורים פאַבריקאַנטען פערזאַינע וועגען נישט אַרויסגעבען קיין
אַרבייט די בעלי מלאכות, וואס בעזיצען נישט קיין האַנדווערקער-קאַרטען.
אין צוזאַמענהאַנג דערמיט מאכען מיר אויפּמערקזאַם, אָו אַרויסגעבען
אַרבייט די מאַגאַזינ-שניידערס פון דער קאַנפּעקעיע-בראַנשע קאן נאר פאַר-
קומען אין סכּם מיטן צווייטען שניידער-צען.
מיר מאכען אויפּמערקזאַם, אז פאַר די יעניגע, וועלכע וועלען זיך נישט
רעכענען מיטן אויבענדערמאַנטען אַקאָלינק, וועלען מיר נישט טראַגען די
פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די קאַנסעקווענצען.
די פערוואלטונג

צו אַלע מאַגאַזינ-שניידער.

לויט דעם צוגעשיקטען אַקאָלינק פון דער מאַכט, לויף-נומער 3. פ. ה.
34/211 פון 10/12 1934 קאַנען בעקומען אַרבייט פון די מאַגאַזינען נאר די
יעניגע, וועלכע בעזיצען האַנדווערקער-קאַרטען.
דעריבער ווענדען מיר זיך צו אַלע בעלי-מלאכות, אפילו צו די יעניגע,
וועלכע זענען ביז היינט נישט קיין מיטגלידער אין צווייטען שניידער-צען
און בעזיצען האַנדווערקער-קאַרטען זיך קומען רעגיסטרירען אין צווייטען
שניידער-צען.
די רעגיסטראַציע הויבט זיך אָן פון זונטאָג דעם 24.2 ביז זונטאָג דעם
3.12. י.
פאַר די יעניגע, וואס וועלען זיך ביז דעם אנגעוויזענעם טערמין נישט רע-
גיסטרירען און וועלען צום סעזאן נישט בעקומען קיין אַרבייט, וועט דער צען
נישט טראַגען די פעראַנטוואָרטליכקייט.
מיט אטונג:
די פערוואלטונג פון צווייטען שניידער-צען אין טשענסטאָוו.

פערטיילונג פון באַנעס אויף פראַ-

דוקטען פון דער געז. „תומכי-עניים”
דינסטאָג, דעם 26 ד. ח. פון 6 ביז
8 אָווענד וועט פאַרקומען ביי ה' איז-
ראַעל-אָוויטש (וואַרשאַווער 35) די פער-
טיילונג פון באַנעס אויף פראַדוקטען
פון דער געז. „תומכי-עניים” (גוט-שבת-
יודעלעך) אויפן חודש מערץ.
אַלע פעראַנטווערעסירטע דאַרפען אין
די דאָזיגע שעהן קומען אָנבעמען זיי-
צערע באַנעס. קיין רעקלאַמאַציעס וועלען
שעטער נישט אָננעמען ווערען.

געשטאַרבען אַ מיטגליד פון יודישען

קאַמבאַטאַנטען-פערטייל.
אין עלטער פון 36 יאהר איז גע-
שטאַרבען דער טראַנספּאָרט-אַרבייטער
לייב יאַקאָבאוויטש.
דער פערשטאַרבענער איז געווען א
מיטגליד פון יודישען קאַמבאַטאַנטען-
פערטייל, וועלכע האט איהם איינגע-
דענט די לויז, וואס האט געמאַכט א
אימפּאָזאַנטען איינדרוק.
א גרויסע צאָהל מיטגלידער פון
קאַמבאַטאַנטען-פערטייל מיט זייערע
פאַרשטעהער אין דער שפיץ האבען אין
זייערע מונדירען בעגלייט זייער חבר
צו דער אייביגע רוח.
ביים אָפּענעם קבר האבען איהם
מספיד געווען: דר. גוטמאַן און ה' זאַקס
אין נאמען פון פערטייל, ה' לאַסמאַן אין
נאמען פון די רעכטע „פועלי-ציון” און
ה' ש. פראַנק אלס פערזענליכער פריינד.
ה' באַדאַש האט אָנבעריכט די גע-
העריגע תפילות.

KINO „EDEN”

נייער גרויסער פוילישער פילם!
Miłość maturzystki
(Przebudzenie)

דראַמע פון מענשען אָהן מאַרגען מיט
יונאַשא - סטעמפאַחוסקי, וואַלדער,
יאַראַשא, איגאַ סים, נאַקאַנעטשאַ.
פאַקס און פאַט-אַקטוואַליטעטען.
שבת און זונטאָג האַלב 1 נאַכמיטאָג
לעצטע געלעגענהייט צו זעהען
ŻYWY ZASTAW
מיט שערלי טעמפּל.